

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.8.27>

**NARODOWA POLICJA UKRAINY
JAKO PODMIOT REALIZACJI FUNKCJI PREWENCYJNEJ PAŃSTWA:
POJĘCIE STATUSU ADMINISTRACYJNOPRAWNEGO I PODSTAWOWE ELEMENTY**

Ivan Ishchenko

*kandydat nauk prawnych, kierownik Głównego Urzędu Narodowej Policji w Obwodzie Winnickim
(Winnica, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

Adnotacja. W artykule naukowym dokonano wyjaśnienia stanowisk naukowych naukowców dotyczących zrozumienia i treści statusu administracyjnoprawnego organów władzy publicznej i w szczególności Narodowej Policji. Analiza stanowisk naukowych naukowców umożliwiła rozważenie statusu administracyjnoprawnego Narodowej Policji Ukrainy jako podmiotu realizacji funkcji prewencyjnej państwa, z pozycji odpowiedniej konstrukcji prawnej określającej odpowiednie hierarchiczne miejsce w systemie organów władzy publicznej oraz organów sektora bezpieczeństwa i obrony, uregulowane przepisami administracyjnoprawnymi działania mające na celu realizację funkcji prewencyjnej państwa i reprezentowane przez elementy strukturalne – jednostki celowe, organizacyjne i kompetencyjne, które razem stanowią element funkcjonalny, z których ten ostatni korzysta w procesie zapewnienia i ochrony praw i wolności człowieka i obywatela, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałania wykroczeniom karnym. Wyróżniono główne elementy statusu administracyjnoprawnego Narodowej Policji Ukrainy jako podmiotu realizacji funkcji prewencyjnej państwa, które są połączone w następujące bloki 1) celowy (cele, zadania, funkcje); 2) strukturalny i organizacyjny (struktura, procedura interakcji, więzi zewnętrzne i wewnętrzne); 3) kompetentny; 4) odpowiedzialność.

Słowa kluczowe: Narodowa Policja, funkcja prewencyjna, praca prewencyjna (zapobiegawcza), status administracyjnoprawny, elementy.

**THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE AS THE SUBJECT
OF THE IMPLEMENTATION OF THE PREVENTIVE FUNCTION OF THE POWER:
THE CONCEPT OF THE ADMINISTRATIVE LEGAL STATUS AND THE BASIC ELEMENTS**

Ivan Ishchenko

*Candidate of Law, Head of the Main Directorate of the National Police in Vinnytsia Region
(Vinnytsia, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

Abstract. Scientific articles clarify the scientific positions of scientists regarding the understanding and content of the administrative-legal status of public authorities and the National Police, in particular. The analysis of scientific positions of scientists provided an opportunity to consider the administrative-legal status of the National Police of Ukraine as a subject of implementation of the preventive function of the state, from the standpoint of the corresponding legal construction, which determines the appropriate hierarchical place in the system of public authorities and security and defense sector bodies, regulated by administrative by legal norms, the activity is aimed at the implementation of the preventive function of the state and is represented by structural elements – target, organizational and competent blocks, which collectively constitute a functional component, which the latter uses in the process of ensuring and protecting the rights and freedoms of man and citizen, public safety and order, as well as combating criminal offenses. The main elements of the administrative and legal status of the National Police of Ukraine as a subject of implementation of the preventive function of the state are highlighted, which are combined into the following blocks: 1) target (goals, tasks, functions); 2) structural and organizational (structure, order of interaction, external and internal connections); 3) competent; 4) responsibility.

Key words: National police, preventive function, preventive (prophylactic) work, administrative and legal status, elements.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРЕВЕНТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ: ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ

Іван Іщенко

*кандидат юридичних наук, начальник Головного управління Національної поліції
у Вінницькій області (Вінниця, Україна)*

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

Анотація. В науковій статті здійснено з'ясування наукових позицій вчених щодо розуміння та змісту адміністративно-правового статусу органів публічної влади та Національної поліції, зокрема. Аналіз наукових позицій вчених надав можливість розглядати адміністративно-правовий статус Національна поліція України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави, із позиції відповідної правової конструкції, яка визначає відповідне ієрархічне місце в системі органів публічної влади, та органів сектору безпеки та оборони, врегульовану адміністративно-правовими нормами діяльність спрямовану на реалізацію превентивної функції держави та представлена структурними елементами – цільовим, організаційним та компетенційними блоками, які в сукупності становлять собою функціональний компонент, якими остання користується в процесі, забезпечення та охорони прав та свобод людини та громадянина, публічної безпеки та порядку, а також протидії кримінальним правопорушенням. Виокремлено основні елементи адміністративно-правового статусу Національна поліція України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави, які об'єднані у наступні блоки 1) цільовий (цілі, завдання, функції); 2) структурно-організаційний (структура, порядок взаємодії, зовнішні і внутрішні зв'язки); 3) компетенційний; 4) відповідальність.

Ключові слова: Національна поліція, превентивна функція, превентивна (профілактична) робота, адміністративно-правовий статус, елементи.

Постановка проблеми. Розгляд питання щодо адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави спрямовано на забезпечення основних прав та свобод людини та громадянина, забезпечення публічної безпеки та порядку, а також здійснення заходів щодо недопущення вчинення адміністративних та кримінальних проступків у суспільстві. Від рівня нормативно-правового забезпечення діяльності органів Національної поліції залежить ступінь реалізації основних елементів адміністративно-правового статусу в цілому. Превентивна функція держави відіграє важливу роль в побудові публічно-сервісної складової всіх органів публічної влади й органів Національної поліції у тому числі. Протягом останніх років спостерігаємо наближення органів Національної поліції до суспільства шляхом проактивної опори на ресурси громади, встановлення партнерських відносин із громадою у превенції та виявленні правопорушень, а також на зниження побоювань злочинності та підвищення якості життя.

Стан дослідження проблеми. Доречно звернути увагу, що в наукових працях останнім часом вчені-адміністративісти звертають увагу на дослідження та розкриття змісту адміністративно-правового статусу органів Національної поліції із урахуванням специфіки їх діяльності. Зокрема, О. В. Батраченко «Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку» (Батраченко, 2017), Ю. Я. Гладун «Удосконалення організаційно-правового механізму державного управління забезпеченням публічного порядку територіальними підрозділами Національної поліції України» (Гладун, 2018), А. В. Долинний «Адміністративно-правове забезпечення Національної поліції України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів» (Долинний, 2017), С. Ю. Жила «Правові та організаційні засади забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної поліції» (Жила, 2016), Д. М. Ластович «Поняття адміністративно-правового статусу поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг» (Ластович, 2015), Н. В. Лебедева «Адміністративно-правове регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства» (Лебедева, 2020), С. М. Лелет «Адміністративно-правове регулювання управління в Національній поліції України» (Лелет, 2017), С. В. Медведенко «Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності» (Медведенко, 2020), Г. Р. Парханов «Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України» (Парханова, 2019); Х. В. Солнцева «Адміністративно-правове регулювання поліцейської діяльності: порівняльний аспект» (Солнцева, 2022), С.В. Чирик «Принципи адміністративної діяльності патрульної поліції» (Чирик, 2018), В. І. Фелик «Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України» (Фелик, 2017) та інші. Доречно відмітити, що всі вчені приділяли дослідженню окремих складових діяльності органів Національної поліції із врахуванням основних завдань та функцій останньої, виокремлюючи певні особливості та елементи складу адміністративно-правового статусу, і то й же час залишається актуальним розгляд питання щодо визначення адміністративно-правового статусу Національної поліції із врахуванням превентивної функції держави.

Мета статті полягає у з'ясуванні наукових позицій вчених щодо розуміння та в подальшому виокремлення власного авторського терміну «адміністративно-правовий статус Національної поліції як суб'єкт реалізації превентивної функції держави», а також розкриття змісту основних елементів адміністративно-правового статусу останньої.

Виклад основного матеріалу. На початку наукової праці звернемо увагу, що термін «статус» (лат. «status» – становище, стан у будь-якій ієрархії, структурі, системі) використовувався ще у давньому Римі як категорія, що відображає окремі аспекти правового становища, наприклад, «status liberates» – стан свободи. У сучасних словниках поняття статусу має такі тлумачення: а) положення, стан; б) у соціальному контексті: соціальна роль кого-, чого-небудь; становище індивіда або групи осіб щодо інших індивідів або груп в соціальної системі; в) у юридичному контексті: правове становище громадян, громадських і державних організацій, міжнародних організацій; сукупність прав і обов'язків фізичних та (або) юридичних осіб (Морозов, Шкарапута, 2000: 545).

Професор О. О. Бандурка вважає, що під правовим статусом державного органу слід розуміти певну сукупність повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує виконання покладених на нього завдань, і що таке визначення можна характеризувати як дуже вузьке, воно не охоплює значної частини питань організації і діяльності державних органів, які визначають їх правовий стан або статус (ці два поняття досить часто ототожнюються, розглядаються як синоніми) (Бандурка, 2005: 125).

А.М. Сердюк доходить висновку про те, що адміністративно-правовий статус індивідуалізується з положенням будь-якого підрозділу Національної поліції, оскільки визначає не тільки права й обов'язки, а й завдання і функції, організаційну структуру (порядок утворення, реорганізації, ліквідації), структуру управління (питання підпорядкованості, зміну організаційної структури, передачу повноважень), форми відповідальності, компетенцію (Сердюк, 2016: 78). В цілому, науковець надаючи відповідне визначення намагається виокремити певні елементи, які становлять адміністративно-правовий статус органів Національної поліції. Поряд з цим вчена виокремлює певні ознаки, які характеризують адміністративно-правовий статус патрульної поліції України, як одного із суб'єктів здійснення превентивної діяльності: а) визначає її місце в системі правоохоронних органів, встановлених Конституцією України, або в тій чи іншій підсистемі; б) фіксує його призначення в системі виконання державних функцій шляхом встановлення основної мети, завдань і функцій; в) закріплює певну організаційну структуру і ресурси (або порядок їх формування) шляхом встановлення порядку фінансування, розподілу матеріальних засобів, необхідних для реалізації його завдань і функцій, шляхом регламентації порядку організації роботи; г) визначає компетенцію, тобто окреслює коло її прав і обов'язків, необхідних для реалізації мети, завдань і функцій; статус визначає методи і форми діяльності (Сердюк, 2016: 79).

Визначаючи адміністративно-правовий статус правоохоронних органів, В. К. Колпаков пропонує під цим поняттям розуміти послідовне та встановлене правове становище, що визначає конкретні особливості адміністративної діяльності правоохоронних органів як невід'ємного елемента системи державного управління, що встановлюється в законодавчих нормативно-правових актах, у сфері адміністративної діяльності правоохоронних органів (Колпаков, 2004: 138).

Д. М. Ластович доводить, що адміністративно-правовий статус поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг – це юридичне становище даного органу влади як суб'єкта надання зазначених послуг, яке визначається через закріплення у нормах адміністративного законодавства сукупності прав, обов'язків, а також інших юридично значущих властивостей Національної поліції, що характеризують її можливу та необхідну, з точки зору закону, поведінку в процесі організації та реалізації поліцейських послуг (Ластович, 2013: 182). В цілому не заперечуючи проти такого розуміння терміну «адміністративно-правового статусу поліції», але вкажемо, що надане визначення не розкриває та не вказує на основні елементи останнього.

В той же час, Д. М. Ластович акцентує увагу на особливостях адміністративно-правового статусу поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг, до яких віднесено: відображення соціального призначення поліції, зміст та напрямки її діяльності як суб'єкта надання поліцейських послуг; відображення місця Національної поліції в механізмі та апараті держави; охарактеризовано коло юридичних можливостей, якими поліція користується, та обов'язків, які вона повинна виконувати як суб'єкт надання поліцейських послуг; визначено юридичну відповідальність поліції за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків щодо надання відповідних послуг (Ластович, 2013: 8).

В. А. Глуховець звертає увагу на тому, що структура адміністративно-правового статусу МВС України є нормативно врегульованою у різних за юридичною силою нормативно-правових актах. Досліджуване законодавство становить собою сукупність норм права, які регулюють адміністративно-правовий статус МВС України, визначають завдання, функції, повноваження та інші базові його елементи (Глуховець, 2017: 38).

С. М. Лелет наголошує, що питання точного визначення та розуміння правових статусів Національної поліції України та поліцейського як суб'єктів управління, їх структурного змісту має досить важливе значення для його якісного практичного втілення відповідними суб'єктами права (Лелет, 2017: 146). В цілому вчений визначає адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта управління, як врегульоване адміністративно-правовими нормами її ієрархічним місцем та роллю в системі органів державної влади загалом та правоохоронних органів зокрема, передбачає чітко визначені обов'язкові до реалізації унікальні функції та завдання, що зумовлюють наявність необхідної кількісно-якісної, географічно розрізної сукупності спеціальних структурних підрозділів поліції та необхідного обсягу фінансування для їх діяльності. Складовими змісту адміністративно-правового статусу Національної поліції України є: компетенція; функції та завдання; структура; символіка (емблема та прапор); джерела фінансування; юридична відповідальність (цивільно-правова) (Лелет, 2017: 146). Слід звернути увагу, що адміністративно-правовий статус поліції хоч й перебуває у відповідному взаємозв'язку з іншими органами державної влади, але все ж таки має свої особливості, в частині того, що останні від імені держави наділяються правом застосування державного примусу.

С. Ю. Жила на підставі аналізу наукових позицій вчених дійшов висновку, що адміністративно-правовий статус підрозділів Національної поліції у сфері громадської безпеки – це комплекс визначених законами та підзаконними нормативно-правовими актами прав, обов'язків, компетенції, повноважень, гарантій їх реалізації, а також засобів юридичної відповідальності, – який визначає місце і роль підрозділів Національної поліції у системі громадської безпеки (Жила, 2016: 182). Виникає деяке питання щодо сфери діяльності органів Національної поліції, оскільки автор звертає увагу на сфері громадської безпеки. З приводу цього, зазначимо, що з моменту прийняття Закону України «Про Національну поліцію» було законодавчо закріплено, що поліція надає поліцейські послуги у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. В той же час, на сьогоднішній день маємо деякі спірні правові питання, оскільки Кодекс України про адміністративні правопорушення закріплює окрему главу 14, в якій закріплено адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку; розпорядженням Кабінету Міністрів України приймаються заходи з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, спрямовані на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 тощо. Вказане безперечно підтверджує той факт про необхідність приведення у відповідність термінологічного визначення та законодавчого закріплення офіційних термінів як «публічна безпека та порядок» так і «громадська безпека та громадський порядок», оскільки стосуються однієї сфери суспільних відносин.

В той же час, С. Ю. Жила адміністративно-правовий статус підрозділів Національної поліції у сфері забезпечення громадської безпеки розглядає позиції таких видів: 1) загальний – визначений Конституцією України, Законом України «Про Національну поліцію», іншими адміністративно-правовими нормами, які формують узагальнену модель адміністративно-правового статусу поліцейського; 2) спеціальний, що залежить від специфіки ризиків, на запобігання яких спрямована діяльність поліції, і завдяки чому у поліцейських виникають додаткові, специфічні повноваження, права та обов'язки; 3) персоніфікований – визначає особливості адміністративно-правового статусу окремих підрозділів Національної поліції у сфері забезпечення громадської безпеки (Жила, 2016: 182).

Г. Р. Парханов досліджуючи в межах монографічного дослідження адміністративно-правовий статус Національної поліції України як провідного суб'єкта здійснення превентивної поліцейської діяльності доводить, що це нормативно закріплена конструкція ієрархічного положення органу публічної влади (Національної поліції) в системі центральних органів виконавчої влади, наділення останньої певною адміністративно-процесуальною правосуб'єктністю, необхідною для спланованої та цілеспрямованої системи випереджувальних правоохоронних заходів загальносоціального та індивідуального характеру, спрямованих на усунення причин та умов, які сприяють вчиненню правопорушень (Парханов, 2019: 76). Слушним є те, що науковець акцентує увагу на складових превентивної діяльності поліції в частині здійснення заходів превентивного характеру – індивідуальних та загальносоціальних, що в цілому створює відповідні умови розвитку суспільства або окремої територіальної громади.

У свою чергу, Г. Р. Парханов визначає певні особливості адміністративно-правового статусу Національної поліції як провідного суб'єкта здійснення превентивної поліцейської діяльності, серед яких наступні: 1) мета створення корелюється із колом превентивних поліцейських повноважень, якими наділені органи та підрозділи поліції; 2) функціонально-організаційна структура обумовлена колом функцій, які законодавчо покладені на Національну поліцію; 3) порядок створення, організації та функціонування визначається нормами адміністративного права; 4) всі працівники поліції мають адміністративну правосуб'єктність щодо застосування превентивних поліцейських заходів на свій власний розсуд та несуть персональну відповідальність за наслідки їх застосування; 5) цілеспрямованість, системність, відокремленість та функціональна діяльність органів і підрозділів Національної поліції щодо підтримання публічного порядку і безпеки, забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності (Парханов, 2019: 76–77).

О.В. Батраченко виокремлює певні особливості адміністративно-правового статусу Національної поліції України, який полягає у наступному: 1) визначає становище даного органу в системі адміністративних правовідносин з іншими суб'єктами; 2) організаційні особливості: система та структура Національної поліції, як елементи її адміністративно-правового статусу, організовані за функціональним та територіальним принципами; 3) функціональні особливості: Національна поліція має широке коло адміністративних повноважень як у зовнішній, так і у внутрішній діяльності, що обумовлено специфікою мети та завдань її діяльності, а також належністю до системи центральних органів виконавчої влади; 4) підконтрольність діяльності та підзвітність Національної поліції, в тому числі у сфері виконання адміністративних функцій, громадськості та координація її роботи Кабінетом Міністрів України через Міністерство внутрішніх справ України; 5) реалізується керівником поліції, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України (Батраченко, 2017: 180).

В цілому О. В. Батраченко надає наступне розуміння адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення публічної безпеки та порядку, як врегульованої адміністративним законодавством систему структурних елементів, представлених цільовим, організаційним, функціональним та іншими блоками, які визначають правове становище Національної поліції в адміністративних правовідносинах, що виникають при вжитті заходів для утвердження публічної безпеки та порядку (Батраченко, 2017: 40).

Серед наукових праць присвячених діяльності органів Національної поліції, слід звернутися до монографічного дослідження І. В. Фелика, який характеризує адміністративно-правовий статус правоохоронного органу, виокремлює певні його особливості: 1) є комплексною універсальною категорією, характерною для всіх учасників адміністративних правовідносин, яка відображає їх положення в цих правовідносинах; 2) на практичному рівні варто відмежовувати адміністративно-правовий статус всього органу, його окремих структурних підрозділів та його службовців. Перший з них є найширшим за своїм змістом – за його межі не можуть виходити ані окремі структурні підрозділи, ані його службовці. Адміністративно-правовий статус правоохоронних органів може бути розмежований залежно від напрямків діяльності відповідного органу; 3) реалізація адміністративно-правового статусу правоохоронного органу потребує належного та повного законодавчого закріплення всіх елементів, оскільки відповідно до конституційних засад організації державної діяльності, органи державної влади можуть діяти лише в межах повноважень, визначених законодавством України (Фелик, 2017: 116-117). Враховуючи виокремлені особливості І. В. Фелик формулює поняття адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта профілактичної діяльності, що становить собою регламентовану нормами адміністративного законодавства систему структурних елементів, що об'єднуються в цільовий, функціональний та організаційний блоки, завдяки яким органи поліції реалізують свої повноваження в сфері попередження вчинення правопорушень та злочинів (Фелик, 2017: 117). Доречно відмітити, що науковець надаючи визначення адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта профілактичної діяльності виокремлює певні елементи адміністративно-правового статусу, які одночасно об'єднують у відповідні групи (блоки) – цільовий, функціональний та організаційний.

Щодо складових елементів адміністративно-правового статусу, то заслугове на увагу думка А.П. Хряпського, який пропонує виділяти в адміністративно-правовому статусі органу публічної влади певні блоки: цільовий, до якого він включає призначення та завдання органу, в тому числі і його функції; структурно-організаційний, до якого включає питання структури, порядок взаємодії, зовнішні і внутрішні зв'язки; а також блок – компетенцію та відповідальність (Хряпінський, 2014: 74).

У свою чергу О. М. Дручек наголошує, що структуру адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення прав і свобод дитини становлять: цільовий блок – цілі, принципи, мета діяльності у зазначеній сфері; організаційний блок – структура Національної поліції України, її організаційне підпорядкування; спеціальні процедури; форми і методи діяльності; компетенційний блок – завдання, функції, права, обов'язки та відповідальність її посадових осіб (Дручек, 2018: 13).

Висновки. На підставі викладеного, можна стверджувати, що адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави, становить собою відповідну правову конструкцію, яка визначає відповідне ієрархічне місце в системі органів публічної влади, та органів сектору безпеки та оборони, врегульовану адміністративно-правовими нормами діяльність спрямовану на реалізацію превентивної функції держави та представлена структурними елементами – цільовим, організаційним та компетенційним блоками, які в сукупності становлять собою функціональний компонент, якими остання користується в процесі забезпечення прав та свобод людини та громадянина, публічної безпеки та порядку, а також протидії кримінальним правопорушенням, а також здатністю нести юридичну відповідальність за неправомірні дії чи бездіяльність, під час реалізації своїх повноважень та гарантії її діяльності.

Структура адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави становить собою внутрішню будову та чіткий порядок розташування відповідних його елементів, що забезпечують збереження основних властивостей у випадку різних внутрішніх і зовнішніх змін. Адміністративно-правовий статус Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави складається з наступних складових елементів, які представлені у вигляді блоків: 1) цільовий (цілі, завдання, функції); 2) структурно-організаційний (структура, порядок взаємодії, зовнішні і внутрішні зв'язки); 3) компетенційний; 4) юридична відповідальність та гарантії діяльності.

В свою чергу особливостями адміністративно-правовий статус Національна поліція України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави доцільно назвати: 1) посідає провідне місце в системі органів публічної влади та органів сектору безпеки та оборони щодо здійснення превентивної (профілактичної) діяльності; 2) діяльність врегульована здебільшого нормами адміністративного законодавства з акцентом на дотримання основних конституційних прав та свобод людини та громадянина; 3) має законодавче закріплення та визначення складових елементів адміністративно-правового статусу; 4) забезпечується здійсненням як державного та громадського контролю за діяльністю органів поліції під час реалізації превентивної функції держави; 5) оперативна самостійність в прийнятті адміністративних рішень в межах компетенції, оскільки останні зачіпають основні права та свободи людини та громадянина.

Список використаних джерел:

1. Бандурка О.О. Управління державною податковою службою в Україні: організаційно-правові аспекти : монографія. Харків : Вид-во НУВС, 2005. 506 с.
2. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2017. 218 с.
3. Гладун Ю.Я. Удосконалення організаційно-правового механізму державного управління забезпеченням публічного порядку територіальними підрозділами Національної поліції України : дис. ... канд. наук з держ. управл. : 25.00.02. Львів, 2018. 198 с.

4. Глуховець В.А. Адміністративно-правовий статус МВС України: шляхи удосконалення окремих структурних елементів. *Форум права*: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 2. С. 36–40.
5. Долинний А.В. Адміністративно-правове забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 198 с.
6. Дручек О.М. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта забезпечення прав і свобод дитини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2018. 24 с.
7. Жила С.Ю. Правові та організаційні засади забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної поліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2016. 222 с.
8. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2004. 458 с.
9. Ластович Д.М. Поняття адміністративно-правового статусу поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг. *Наше право*. 2015. № 6. С. 71–75.
10. Лебедєва Н. В. Адміністративно-правове регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства : дис. ... доктора філософії : 081. Київ, 2020. 275 с.
11. Лелет С.М. Адміністративно-правове регулювання управління в Національній поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 250 с.
12. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... доктора філософії : 081. Одеса, 2020. 283 с.
13. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.
14. Сердюк А.М. Поняття та елементи адміністративно-правового статусу патрульної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Випуск 1. Том 3. С. 76–81.
15. Словник іншомовних слів / уклад. : С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. К. : Наукова думка, 2000. 680 с.
16. Солнцева Х. В. Адміністративно-правове регулювання поліцейської діяльності: порівняльний аспект : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2022. 40 с.
17. Фелик В.І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України : дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Х., 2017. 480 с.
18. Хряпинський А. П. Адміністративно-правові засади контрольно-наглядової діяльності у сфері містобудування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2014. 198 с.
19. Чирик С.В. Принципи адміністративної діяльності патрульної поліції: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 267 с.

References:

1. Bandurka, O. O. (2005). Upravlinnya derzhavnoyu podatkovoyu sluzhboyu v Ukrayini: orhanizatsiyno-pravovi aspekty [Management of the state tax service in Ukraine: organizational and legal aspects] : monohrafiya. Kharkiv : Vyd-vo NUVS. 506 s. [in Ukrainian].
2. Batrachenko, O. V. (2017). Administratyvno-pravovi zasady diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny shchodo zabezpechennya publichnoyi bezpeky i poryadku [Administrative and legal principles of the National Police of Ukraine in ensuring public safety and order] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Sumy, 218 s. [in Ukrainian].
3. Hladun, YU. YA. (2018). Udoskonalennya orhanizatsiyno-pravovoho mekhanizmu derzhavnoho upravlinnya zabezpechenniam publichnoho poryadku terytorial'nymy pidrozdilamy Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [Improvement of the organizational and legal mechanism of state administration by ensuring public order by territorial units of the National Police of Ukraine] : dys. ... kand. nauk z derzh. upravl. : 25.00.02. L'viv, 198 s. [in Ukrainian].
4. Hlukhoverya, V. A. (2017). Administratyvno-pravovyy status MVS Ukrayiny: shlyakhy udoskonalennya okremykh strukturnykh elementiv [Administrative and legal status of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: ways to improve individual structural elements]. *Forum prava: elektron. nauk. fakhove vyd.* № 2. S. 36–40. [in Ukrainian].
5. Dolynnyy, A. V. (2017) Administratyvno-pravove zabezpechennya Natsional'noyu politsiyeyu Ukrayiny publichnoyi bezpeky i poryadku pid chas provedennya masovykh zakhodiv [Administrative and legal provision of public safety and order during mass events by the National Police of Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv, 198 s. [in Ukrainian].
6. Druchek, O. M. (2018). Administratyvno-pravovyy status Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny yak sub'yekta zabezpechennya prav i svobod dytyny [Administrative and legal status of the National Police of Ukraine as a subject of ensuring the rights and freedoms of the child] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Odesa, 24 s. [in Ukrainian].
7. Zhyla, S. YU. (2016). Pravovi ta orhanizatsiyni zasady zabezpechennya hromads'koyi bezpeky pidrozdilamy Natsional'noyi politsiyi [Legal and organizational principles of ensuring public safety by units of the National Police] : dys. ... kand. yuryd. Nauk : 12.00.07. Odesa, 222 s. [in Ukrainian].
8. Kolpakov, V. K. (2004). Administratyvne pravo Ukrayiny [Administrative law of Ukraine]: pidruchnyk. Kyiv : Yurinkom Inter, 458 s. [in Ukrainian].
9. Lastovych, D. M. (2015). Ponyattya administratyvno-pravovoho statusu politsiyi yak sub'yekta nadannya politseys'kykh posluh [The concept of the administrative and legal status of the police as a subject of the provision of police services]. *Nashe pravo*. 2015. № 6. S. 71–75. [in Ukrainian].
10. Lebedyeva, N. V. (2020). Administratyvno-pravove rehulyuvannya vzayemodiyi politsiyi z naselennyam na zasadakh partnerstva [Administrative and legal regulation of police interaction with the population on the basis of partnership] : dys. ... doktora filosofiyi : 081. Kyiv, 275 s. [in Ukrainian].

11. Lelet, S. M. (2017). Administratyvno-pravove rehulyuvannya upravlinnya v Natsional'niy politsiyi Ukrayiny [Administrative and legal regulation of management in the National Police of Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv, 250 s. [in Ukrainian].
12. Medvedenko, S. V. (2020). Administratyvno-pravovi osnovy vzayemodiyi Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny z hromads'kisty v pravookhoronniy diyal'nosti [Administrative and legal bases of interaction of the National Police of Ukraine with the public in law enforcement activities] : dys. ... doktora filosofiyi : 081. Odesa, 283 s. [in Ukrainian].
13. Parkhanov, H. R. (2019). Administratyvno-pravovi zasady preventyvnoyi diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [Administrative and legal principles of preventive activity of the National Police of Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv, 2019. 238 s. [in Ukrainian].
14. Serdyuk, A. M. (2016). Ponyattya ta elementy administratyvno-pravovoho statusu patrol'noyi politsiyi Ukrayiny [Concepts and elements of the administrative and legal status of the patrol police of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriya «Yurydychni nauky»*. Vyp. 1. Tom 3. S. 76–81. [in Ukrainian].
15. Morozov, S. M., Shkaraputa, L. M. (2000). Slovyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]. Kyiv : Naukova dumka, 680 s. [in Ukrainian].
16. Solntseva, KH. V. (2022). Administratyvno-pravove rehulyuvannya politseys'koyi diyal'nosti: porivnyal'nyy aspekt [Administrative and legal regulation of police activity: comparative aspect] : dys. ... doktora yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv, 40 s. [in Ukrainian].
17. Felyk, V. I. (2017). Administratyvno-pravove zabezpechennya profilaktychnoyi diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [Administrative and legal provision of preventive activities of the National Police of Ukraine] : dys. ... doktora yuryd. nauk: 12.00.07. KH., 480 s. [in Ukrainian].
18. Khryapyns'ky, A. P. (201). Administratyvno-pravovi zasady kontrol'no-nahlyadovoyi diyal'nosti u sferi mistobuduvannya [Administrative and legal principles of control and supervision in the field of urban planning] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv, 198 s. [in Ukrainian].
19. Chyryk, S. V. (2018). Pryntsyipy administratyvnoyi diyal'nosti patrol'noyi politsiyi [Principles of administrative activity of the patrol police] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Zaporizhzhya, 267 s. [in Ukrainian].